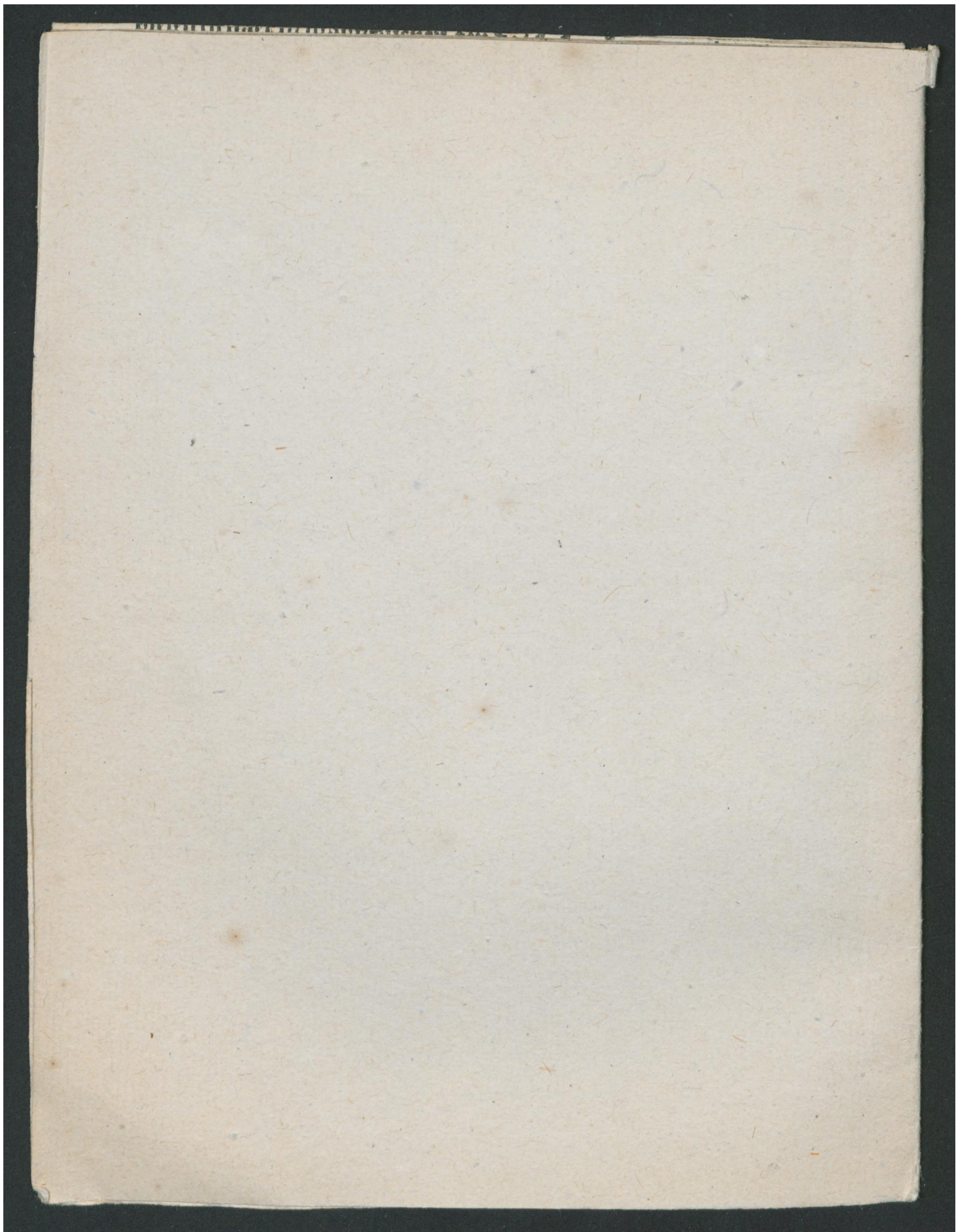
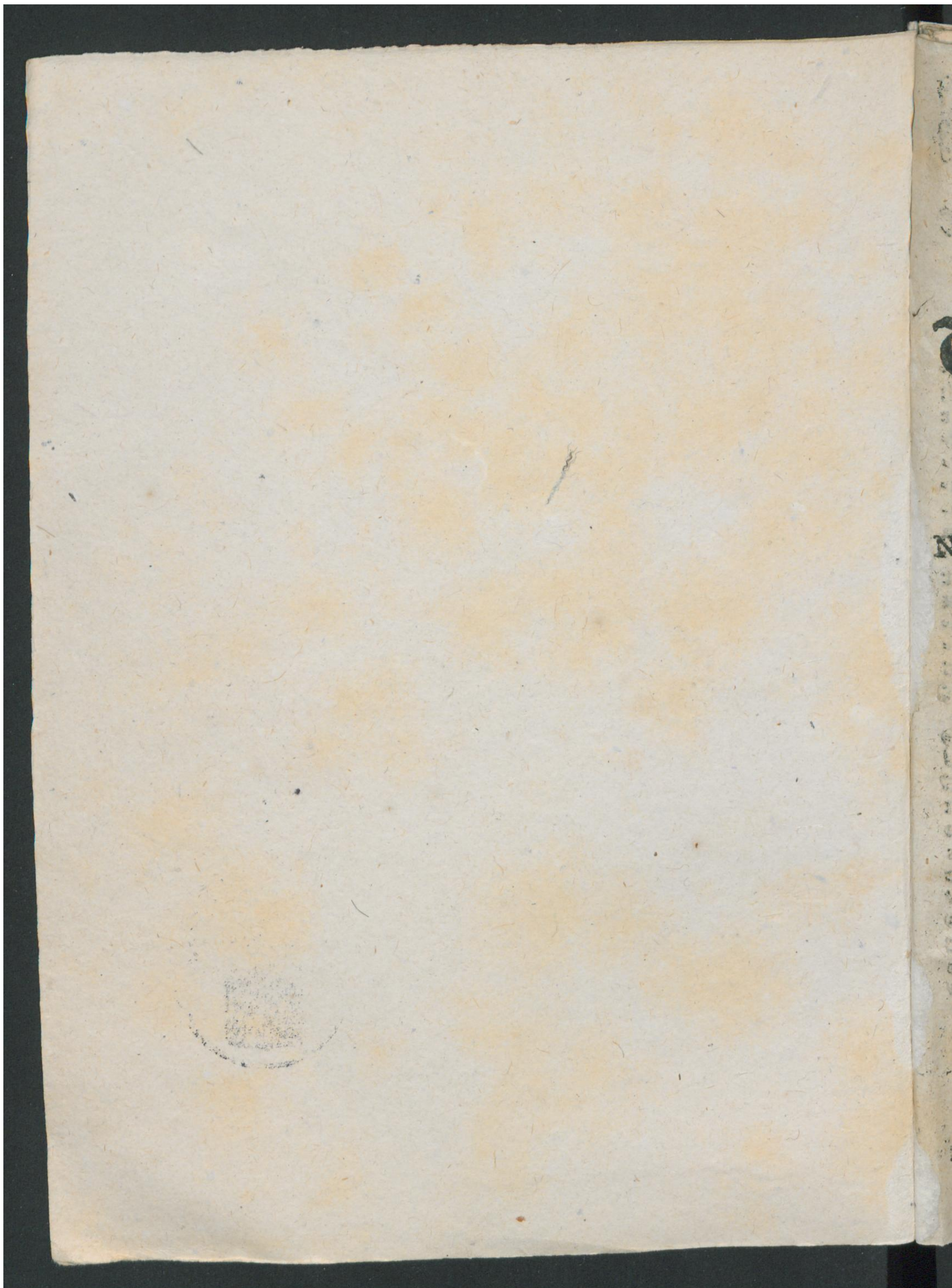

Spaensche Leughenen,

Uvtghesonden alomme inde Werelt: Eerst ghedruckt in Spaengien inde Spaensche taele ende ouer ghelet wt den Originael.

Nu ontornt, openghedaen, ende door rechtveerdich ondersoeck *veroordeelt, als in hebbende valsche, ghecorrompeerde, ende verachtelijcke vvare, vvaerdich te verdoemen, ende te verbranden.*

Psal. 5. Vers. 6.

Ghy sult vernielen den Leughensprekers, die Heere heeft afgrijsen van den bloedighen ende bedriechlijcken menschen.

Ouerghesett vvt de Enghelsche taele in onse ghemeene Nederlandtsche sprake.

Eerst
Ghedruckt tot Londen, door die ghedeputierde van Christopher Barker, drucker van die Coningins seer Excel. Mayesteyt. Ende daer nae by Cornelis Claesz. 1589.

Een pack Spaenscher leugenen.

Van Spaengien.

1 DIe waerachtighe verthooninge van t'vervolch der Catholijcker armada teghens haere vyanden / door brieuen van den Postmeester van Logrono vandē vierden September / ende door brieuen van Rovvanen van den xxxj. Augusti / (a) ende door brieuen van Parijs van sConincx ambassadeur aldaer: waer in hy verclaert het gheuanghen nemen van Franciscus Draeck, eñ andere groote Edelen van Engelant / ende hoe dat die Coninginne te velde is met een armeye / (b) ende van een seker muyterie twelck was in des Conincgins armeye / met het vervolch vā die voorseyde Catholijcke armade sedert sy in die Coroni ghecomē is / ter tijt toe dat sy quam aen d'Engelsche custen / met twee liedekens ghedicht door Christopher Brauo, een (c) blint man van Cordovva ghedruckt met consent door Gabriel Ramos Brierano drucker.

Te nederlegginghe der Spaenscher leugenen.

Van Enghelandt.

1 HEt is die geheele werelt kenlic hoe valsch al dese verclaringhe is / ia valschelyck gevaerst door die ghedichte brieuē / oft anders beyde die Post-meester van Logrono, eñ den schrijuers vā Rowanen behoorden gheloont te zijn als vernemers voor den duyvel / den vader der leugenen / dien sy hier-in trouwelijck ghedient hebben: ende ist dat sy volherden in t'verdedighen daer van teghens die bekende waerheydt / soo is haer verdoemenis verseeckert / eñ die helle staet voor haerlieden open.

(a) Die brieuen van sConincx Ambassadeur / wiens naem Mendosa is / overeen comende met haren meesters naem / zijnde den overdragher van Mendacia mendacissima, ende naedien hy gheschreuen heeft dat Franciscus Draeck gheuanghen is met menighe hooch Edelen meer van Enghelant / indien Mendosa wil staende blyuē by zijn brieuē / ende door zijn hantschrift verseckeren zijn slechtste rijdtpeert eñ zijn behangsel / men sal hem voldoen voor den voors. Sr. Franciscus Draecks persoon / oft eenich hooch oft gemeen Edelman ofte pagie also gheuangen ghenomen in t'gheuecht tusschen de twee Armādē / tot rantsoen voor een yder vande voorseyde gheuanghenen 40000. croonen inde Coninclycke Wissel tot Londen. Maer die waerheyt is dese / Sr. Franciscus Draeck was soo verde van

van gheuanghen ghenomen te werden/dat hy seluer was den gheuanghen ne-mer / want hy nam Pedro de Valdes gheuanghen / ende 400. andere Spaen-giaerden op eene reyse/ende om dit waer te maecken/ so sal Mendosa moghen hebben (in dient hem belieft te vorderen) Pedro de Valdes eyghen hant / om te doen blycken dat hy is een gheuangē van Sr. Francis Draeck/ eñ 400. meer met hem gheuanghen ghenomen / ende niet een Engelsman gheuangen ghenomen in dien dienst.

(b) T'is soo valsch datter eenighe muyterie soude gheweest hebben in des Coninginns legher/ dat sy seluer aldaer was ontfangen met die grootste eere/ liefde ende vreuchd-teeckenen / die eenichsins bedacht mochten werden voor een Souerayne vrou ende Coninginne/ sy reedt rondtom haer Leegher/ ende passeerde door een yeghelyck deel daer-van/ tot haren onmatelycken troost/ sy logeerde ende hielt maeltyt in haren Leger/ so vreedtsaem als sy oyt dede in haren eyghen Camer/ in haren Armeye was noyt eenich ghevecht oft on-eenichept/ oeffeninghe der wapenen waren dagelicx gheoeffent eñ verthoont in hare teghenwoordichept/ t'haerder grooter eere/ jae/ eñ dat met ghemeene verheffinghe vanden naeme Godts daghelicx alle morghen ende auondt in ruchtbare Ghebeden eñ Psalmen/ ende sodanich gesanck in haren eygen ghe-hoor/ teghens alle tyrannie/ door invallinghe der vyanden Godts: ende dit can een yder mensch oordelen verde te zyn van eenich schynsel der Muyterie.

(c) T'was een seer nut handtwerck voor een blinde om leugens in gedicht te stellen: ende in dien hy wist hoe valsch zyn veersen waren doen hy die selfde openbaerde/ soo waer het te wenschen dat hem zyn ooghen mochten ghegheuen zyn gheweest/ om zyne leugens te sien/ ende dan zyn tonghe wegheſneden die de selfde wt sprack/ ende zyn ooghen gheheel wt zyn hooft ghetoghen/ dat hy noyt meer eenighen gheschreuen leughens sien mochte / Maer zyne ooren aengaende waer het goet dat die gheopent waren / dat hy van den menschen hooren mocht / hem gherechtelycken noemen eenen merckelycken blinden leughenaer.

Een Pack Spaensche leughenen.

Van Spaengien.

Door een Brief van Diego Peres / principael Postmeester van Logrono/ ghedateert den 2. September 1588.

2 DJe nieuwe tijdinghe van Enghelandt is alhier beuesticht door eenen brief vanden Gouuerneur van Rovvanen, hy schrijft in zijn ghewelt te hebben den opperstē Piloot vā Franciscus Draeck

Een nederlegginge der Spaenscher leughenen.

Van Enghelandt.

2 DEn Gouuerneur van Rowanen is geacht et een weerdich Edelmā/ ende daerom sal hy wel doen om dit gheruchte van hem kenlyck te maken een leughen te zyn/ want sekerlyckē hy weet wel dat het also is/ datter noyt noch opperste Piloot noch de weerde van een jonge vā Capiteyn Draeck ghenomen was/ eñ tot hem als een gheuange ghebrocht.

en dat hy weet dat die gheheele En-
gelsche Armeye bleef ouerwonnen/
hebbende ghesoncken 22. schepen eñ
40. ghenomen/ (d) ende Franciscus
Draeck gheuanghen/ hebbende haer
die vlucht ghegheuen/ bycants soo
hooghe als (e) Abspurch, ende vele
met den sweerde gedoodet/ ende seyt
desgelijcken datter in Capiteyn Dra-
kes schip gheuonden was een stuck
gheschuts vã 25. voetẽ lanck/ t'welck
teender reyse afschoot een Cogel vã
100. pont/ tot dien eynde alleenlijc-
ken gemaeckt om met eenen schoot
onsen Spaenschen Admirael te sinckẽ/
ende t'heeft Godt belieft (al was sy
wat doorschooten) soo was sy noch
vertimmert ende ouerviel d'Engel-
sche Armeye.

Den Gouuerneur van Bullonien eñ
Calis connen den Gouuerneur van
Rowanen wel verthoonen hoe valschẽ
gheruchte dat gheweest is/ dat d'En-
ghelsche Armade ouerwonnen bleef
voor Calis: die Enghelsche Armade
vocht met die Spaensche/ iaechde die
Spaensche/ als een Jacht winthon-
den een cudde wildts soude ghedaeñ
hebben: die Spaengiaerden schepen
waren doorschotẽ/ ghespolieert/ ver-
brandt/ ghesoncken/ sommighe inde
wildezee voor Duynkerck, sommighe
voor Vlissinghen, ende d'andere wech
ghejaghet/ so dat sy ghedurichlycken
vluchteden voor d'Enghelsche vloot
in haer beste ordonnantie dienende
t'haerder sterckte/ sonder te deruen
verwachten eenich gheuecht/ ia som-
mich een van d'Enghelsche schepen
vocht teghens iij. van haer Galiassen,
die Spaengiaerdẽ noyt versoeckende
eenich Engels te bordieren/ maer soo
vele als van haer conden wech seylen. vluchteden met al haer seylen/ eñ wer-
den veruolcht van d'Engelschen/ tot dat sy ghejaghet waren wt alle d'Engel-
sche Zeen/ ende ghedronghen als doen een gheweldighen cours te loopen om
Schotlandt, ende alsoo aen Yrlandt, alwaer een groot ghetal van haer schepen
verdroncken/ ende haer volck gheuanghen/ ende vele doot gheslagen van het
woeste volck t'haerder buydt/ ende d'Enghelsche vloote verliet haerlieden op
goede ouerlegginghe/ doen sy haerlieden vernamen so haestich vertwijfelt te
vluchten in die Noortsche periculoose zeen/ al waer d'Enghelsche vloote wel
sekerlycken wisten datter gheen behoudenisse voor haerlieden wilde zyn om
die Spaenschen te volghen. Hoe heeft yemant deruen laten hooren datter 22.
Engelsche schepen ghesoncken warẽ/ ofte ghenomen? een vreemt voornemen
om soo groote leugens te dichten/ waer van gheen fondament noch schijnsel
en was. Indien eenighe een oft twee van d'Enghelsche schepen ghesoncken
hadden gheweest/ so hadde een leugenaer moghen ghestelt hebben t'getal van
20. voor 2. ende also die leugen verantwoort hebben door faute van cyferen/
maer van gheen in t'ghetal/ can gheen getal ghemaeckt worden dan door
valschept. Den Gouuerneur van Rowanen zynde een man van grooter eere
en deucht/ behoort dese schandelycke leughen op hem ghemaeckt/ te wreken/
want Lucian en ghebruyckte noyt in alle zyn leugens meer onbeschaemthept/
dan dese Spaensche leugenaers ruchtbaer maecken van hem.

(d) In dien Draecks schip ghenomen was/ in dien aldaer sulck een stuck
gheschuts van soodanighen langte was/ in wat hauen is dat schip? in wiens
gheweit

ghewelt is dat stuck gheschuts? Draeck is met eeren wederom ghecomē: zijn schip ghenoemt de Wrake is in bewaerder hauen/ ghereet om wrake te doen/ door een nieuwe dienst/ gheen schip verlooren gheen gheschut missende.

(e) Den narachtighen leughenaer verhaelt van Abspurch in Schotlandt: in gheheel Schotlant is geen sodanigen plaets / in Duytslant is een lantschap ghenoemt Habspurch, maer eenige goede weddinge mach ghehouden werden dat geene van de Spaensche schepen opt aldaer quamen. Yder linie ofte yder reeden begrypt een leughen. Den Hertoch is selue wederom ghecomen/ laet hen dese onwaerheydt beuestighen/ dat hy de Enghelsche Armade ouerwan: ten can niet ghedacht zijn dat hy (zijnde een persoon van so grooter eeren) sal toestaen so blyckelijck een leugen ghehouden sal worden voor een waerheyt: want heeft hy sodanighen victorie ghehadt/ waerom en heeft hy niet ghelandet om Enghelandt in te winnen? Waerom en heeft hy noyt in gheuallen in eenich deel van Enghelant? Waerom en voerde hy noyt eenich vaendel van Engelant te verthoonē in Spaengien/ ghelijcker vele van de Spaensche ghebracht werden in Enghelandt?

Een Pack Spaenscher leugheuen.

Van Spaengien.

Copie eens briefs die Jan Gamarra gheschreuen heeft van Rowanen den xxxj Augusti des selfden Jaers.

3 DE Engelschen hebben verlozen meer dan 40. schepen in eenen aenval / alwaer sy niet en conden vluchtē/ twelcke was in (f) Luxaten, een hauen in Schotlandt, tot welcke plaetse (sedert het scheyden der Spaenscher Armade vā Calis) de Engelsche Armade volchde/ ende vermoedende dat sy seylden om die hauen in te nemen / soo quamen sy voor d'onse om het incomen te beletten: sy siende haer soo nae d'Enghelsche vlote/ ende dat sy niet en costen te rugge comen/ ghelijck sy altijdt ghedaen hadden alst haer beliefde tot d'Enghelsche hauens/ soo

Een nederlegginge der Spaenscher leughenen.

Van Enghelandt.

3 ALle dit/ is oock so vol leugenen als linien: Ian Gamarra mach zijn soo hy is: maer in dien ergens soodanighen man is/ eñ so hy dan alsoo gheschreuen heeft als verhaelt/ (ten sy dat hy is een ouergegheuen lidtmaet vanden Duyuel om leughens te dichten) soo weet hy wel dat hy valschelyck gheschreuē heeft.

(f) Hy noteert een hauē in Schotlant ghenoemt Luxaten: sodanighen was noyt aldaer bekent. In Vtopia mach sodanighen zijn: gheen Spaengiaerden connen segghen dat sy eenighe hauen in Schotlant inghenomen hebben: t'is altesamen ydel om t'selfde andersins te verantwoorden / maer alle datter verhaelt is zijn leughenen / eñ daerom laet Gamarra berou hebben / ofte volghen den duyuel zyn meest. den vader van alle booshartighe leugenaers.

[illegible] aen dat sy sonckten 40.van haer schepen, ende namē 26.gheheel ende onghequetst, ende d'andere siende haer verderfenisse/ vluchteden met groot verlies haers volcx/ende haer schepen seer vele doorschoten/ende hier met(segghen sy) nam de Spaensche Armade die hauen in/ alwaer sy seer wel gheleghen zijn / soo een yeghelijck betuycht/ ende aldus zijn de nieuwe tijdinghen alhier. Ick bidde Godt dat hy haer goeden voortganck wil gheven/ wy verstaē door den post van Calis dat het in Enghelandt op lijfstraffe ende verlies van goederen verboden is dat niemant sal schrijven de tijdinghe van daer tot eenighe ander plaetsen / de welcke bevestighen mochten de tijdinghen boven verhaelt.

Een Pack Spaenscher leughenen.

Van Spaengien.

Copye eens briefs die Pedro de Alba gheschreven heeft van Rowanen den eersten September des selfden Jaers.

4 ICk en schrijve de nieuwe tijdinghen vande Spaensche Armade niet/ om dat sy verscheyden zijn/ ende wilde gheerne de rechte waerheyt schrijven. Als nu zijn de nieuwe tijdinghen die daer loopen van verscheydē plaetsen/ als Calis, Diepen, eñ Hollandt, eñ gissinghen wt Engelant ende andere plaetsen / t'wert voor seker ghehoudē dat sy met d'Enghelschen ghevochten hebben ende haer hoofden ghebroken/ hebbende ghesoncken vele van hare schepen / ende d'andere ghenomen/ ende de reste die sy segghen 27. schepē te zijn/ zijn wederom gekeert seer doorschotē zijnde nae de riviere van Londen, die welcke zijn alle die/ niet ontcomē conden: daer gaet met desen post eenen anderen post van

Iorge

Een nederlegginge der Spaenscher leughenen.

Van Enghelandt.

4 DEsen Pedro de Alba, was wel ghemoet om leugens over te sendē/ waer hy is meer voorsichtich int waermaecken van die: hy verhaelt nieu tydingen(so hy seyt) die van ander plaetsen ghecomen waren. Maer van alle andere plaetsen en coste niemandt waerachtigher verhael doen dan Calis, alwaer den Gouverneur eñ alle d'inwoonders die Spaensche Armade gheweldelycken doorschieten saghen van d'Engelschen eñ twas bevesticht by mannē van groot insien / datter noyt ghesien was by eenighen menschen nu levende soodanighen ghevecht/ so groot van getal/ soo verwoet/ende soo langdurich/als de Enghelsche maeckten teghens de Spaensche. Calis sach de Spaensche Armade ten eersten verdreven vā haer anckers met vier: sy sagen de groote Spaensche Galliasse (waer op Gouverneur was den edelen Moncado) ghespolieert. Ende hem selven doot bliven in de Galliasse door d'Engelschen. Calis sach den volghenden dach dat

d'Engel-

Iorghe Seguin, van Calis, die welcke seyt dat sekere meesters eñ scheepsvolck wt Zeelandt veuestich den aenden Gouuerneur vā Calis, Monsieur de Gorden, dat onse vloot is in een hauen ofte riuier in Schotlandt, ghenoemt (g) Trifla, alwaer sy seggen dat reeden moghen 2000. schepen/ dit is t'gene hier ghemeenlijck loop heeft.

d'Enghelsche vlote vocht eñ sloech de Spaensche Armado van 8. vren inden morgē tot 4. na dē noē sond ophoudē.

Calis sach die Spaensche hare seylen op hijsen/ eñ vluchten so seer als haer den wint conde drijuen/ ende d'Engelschen haer volghen ende bybliuen/ eñ noch sach Calis een genoechsaem vlote van Engelant ghelatē voor Duynkercken, machtich te vermeesterē alle de schepen die den Hertoch van Parma voorsien hadde.

(g) T'leste deel van dit verthoon is een leugen ghelijck-formich d'ander: Daer en is sodanighen hauen niet in Schotlant/ ghenoemt Trifla, noch oock en bequamen gheene van de Spaengiaerden eenich onderstant in eenighen hauen/ ende oock en conden zijt niet ghedaen hebben door oorsake van contrarie winden.

Een Pack Spaenscher leughenen.

Van Spaengien.

Aduijs van Londen twelck den Ambassadeur van onsen Souuerainē Heer den Coninck/ residerende in Parijs van daer ontfangen hadde.

ʃ Door nieuwe tijdingen van Londen, vandē 26. Augusti ist wel sekerlijcken geweten van lofweerdighe persoonē/ dat des Coningins generalen Admirael gearriueert was inde riuiere van Londen, alleenlijckē met 25. schepen sonder zijn admiraels schip (h) twelcke ghenomen was door onsen Admirael S. Ian, ende t'is wel condich in Enghelandt dat (om t'verbergen van haer Admiraels schip) aldaer gheseyt werdt dat hy hem begaf in een cleender schip om onse Armade des des te beter te volghen: Ende t'is wel sekerlijckē ghewetē dat hy hem seluen

Een nederlegginge der Spaenscher leughenen.

Van Engelandt.

ʃ Hier volcht den Berch van leugenen. T'was behoorlijck in diender eenighe leugenen in Londen waren dat sy die selue ouer senden souden aen Mendosa: want Mendacia zijn beter gheacht by hen/ dan ware gheruchten/ ende soo was hy gewoonlyc doen hy Ambassadeur was in Enghelant om meest leugens te coopen/ midts hy daer in beter behaghen hadde dan in waerheyden. Soude yemant een afbeeldinghe maken vā desen Berch ende lichaem der leugenen/ so en isser gheen stuck noch deel daer van te vinden.

(h) T'schip van den Admirael genoemt de Coninckclijcke Arcke, was wel behouden thuys ghebracht door den heer Admirael van Enghelandt Heer Hauword: hy en heeft dat schip noyt verwandelt/ sy is (Godt lof) met andere des Coningins Coninclijcke

schepen.

seluen salueerde in een bootkẽ doen hy zyn schip verloor. Dat Draeck sekerlijcken ghevangen oft doot is. T'selfde is bevesticht op den wech van Hollandt door eene van haer Pinassen, ende van Austerlandt, dat de Conninginne bevel gaf op lijfstraffinghe dat niemandt van hare vlote spreken soude / Ende datter groote sorghe was in dese deelẽ van Engelandt/eñ dat de Coninginne te velde hadde dertich duysent soldaten tusschen D'oeuer ende Margat, ende dat (i) die Catholijcken verstaende dat hare gheheele vloot verstropt was/ verweckten sekere muyteriẽ/twelck de Coninginne benoodichde haer seluen uut velt te gheuen / ende het is voorseker ghewetten datter niet ghebracht en is in Engelant noch schip noch boot vã d'onse meer dant schip vã Don Pedro Valdees, ende dat onse vlote ghegaen was in Schotlandt, eñ ghearriueert in een hauẽ ghenoemt (k) Trapena Euxaten.

schepen behoudẽ / sy is machtich met den Heer Admirael in t'gheuecht te ghemoeten den Hertoch van Medina oft eenich Prince in Christenryck in eenich schip twelck den Coninck van Spaengien heeft. Dit is niet ghesproken tot vertooninghe: maer Godts ghenade is aen Enghelant verseckert in die rechtveerdicheydt der saken teghens eenighen ouervaller.

(i) Indien eenighe muyterie van Catholycken hadde gheweest/so hadden sy opghehangen ghewordden ofte ghestraft: maer ten was niet ghewesten dat eenẽ Catholyck zijn hant ofte tonge desen somer gheroert heeft om twist te verwecken/noch oock en isser niemandt ghevanckelijck ghenomen ofte andersins ghestraft.

(k) De leste linie is een leugen met ghelycker dwalinge als deerste: want daer en is ghien hauen in Schotlandt ghenoemt Trapena Euxaten. Desen Mendosa was seer curieus om een vreemde Naem te dichten / soot schynt heeft hy van eenich sulcx ghelesen in Peru ofte in nieu Spaengien.

Een Pack Spaenscher leughenen.

Van Spaengien.

Door een brief des opperstẽ Postmeesters van Bordeaux gheschreuen aen den Francen Ambassadeur/ den 2. September des selfden Jaers.

6 NAe dat ick dit gheschreuen hadde is hier eẽ Schotsman aenghecomen die welcke seyt dat die gheheele Spaensche vloot ghearriueert is in Schotlandt, eñ dat die

Een nederlegginge der Spaenscher leughenen.

Van Enghelandt.

6 DEse Schotsma (denck ic) heeft geenẽ naem: twas een openbare leugen dat die Schotten haere wapenen aenveerden teghens dEnghelschen. Soodanigen leughen heeft Mendosa ouer etlycke jaren oock uytghegheuen / dat den Coninck van Schotlandt Barwijcke belegert eñ ingheomen hadde. Ick hope hy ghedenct nu hoe valschen leugen dat dat was/ nochtans

die Schotten haer in wapen ghestelt hebben teghens Enghelandt.

nochtans en heeft hy gheen gratie so het schijnt om op te houden van leu-
gens te dichten/nae behagen van zijn
ghenegentheyt. Maer de openbare waerheyt is dese/dat den Schotschen Co-
ninck ten tijden verhaelt/een generale publicatie liet doē / dat geene Schotten
eenighe Spaengiaerden souden victuallieren/ want den Coninck wel wist dat
sy ghecomen waren om beyde Enghelant ende Schotlant in te winnen/ende
aengaende d'ander syde beual den Coninck door publicatie / dat alle behulp
ende onderstant soude ghegeuen worden tot de Armade van d'Engel-
gelschen als zijnde die Armade van zijn Suster ende bontgenoot/
ende een Prince dien hy wiste op het onbillickste ouervallē
soude zijn gheweest. Vele Schotten mochten dit selfde
tot Bordeaux voor oprechte waerheyt ver-
thoont hebben.

Een Pack Spaenscher leu-ghenen.

Van Spaengien.

Verhael van t'ghene ghepasseert is tot desen dach den 5. September 1588. tot drie uren nae den noen condt ghedaē/ door verthoon ende aduijs ghecomē aen zijne Mayesteyt van de voorspoedighe vlote/ouer de welcke Generael is den Hertoch van Medina in de inwinninghe van Enghelandt.

7 DAt op den xxx. Julij sonder in Zee te sien eenich seyl van de vyanden/ hy ghecomē is in de Canael 6. mijlē vā Pleymuyen: alwaer (verstaende de vyandē laghen) hy de gheheele vlote vergaderde eñ in order stelde. Ende seylende den eersten Augusti/verthoonden haer sommighe seylen van de vyanden/ de welcke den ij. dach ghetelt waren 60. seylen te zijn / van de welcke den Hertoch den wint nam ende passeerde sonder eenich gheuecht/hoe wel hy haerliedē t selfde wel presenteerden/dan sy begonnen te schieten in den hinder tocht/maer dē Hertoch in die Galioen S. Martin settede die boech van zijn schip tegens tgrootste van de vyanden/twelcke zijnde ontset door twintich anderen / nam de vlucht: van dit gheuecht ende eersten aenval warender ghesoncken (l) 3. Galiassen ende 4. gheweldighe Galioenen van die Coninginne: daer

Een nederlegginge der Spaenscher leughenen.

Van Enghelandt.

7 AL dese onwarachtighe nieuwe maren zijn ghesept ghecomen te zijn vā de Spaensche vlote aen des Coninck Mayesteyt.
Nu ter tijt ist verseker dat dē Hertoch
van Medina den Coninck zijnen Mr.
verthoonen can eenighe andere contrarie saken: want anders hadde hy gheen oorsake ghehadt om Schotlant ende Yrlandt te vluchten.

(l) Hy sal oock niet segghen datter 3. Galiassen ofte 4. Galioenen van Enghelandt ghesoncken waren/noch ooc dat hy opt sach een Engels schip ofte boot sincken. Hy can dē Coninck met grootē rou verclarē / dat hy noyt gheluckigē dach hadde vā zijn coomste wt de Coronia tot zijn wedercomste/ met verlies van wel soo vele schepen/ victualie/ schat / ende gheschut/ als ghemaeckt soude hebben een goede Armade ter Zee: ende t'is groot iammer voort Christenryck/dat beyde t'gheen dat verloren is eñ dat noch

daer werde verbrant vañ d'onse door versuym vandẽ Busschieter/den Admirael van Oquendo / ende de vyanden namen t principael schip vã Don Pedro Valdees/ twelck zijnde onclaer met andere onder zijn beuel: ghelaten werde sonder taelen/ ende t selfde soo nae de vyanden dat sy door anderen niet en conden ontset werden. Hier mede onse vlote siende dat den vyant in alle manieren de vlucht nam van slach te leueren/ seylden sy voort met eenigh' stilte/ ende de vyanden achter haer schietende altijts indẽ hinder tocht/ tot den seuensten ditto/ doen onse vlote anckeerde op de reede vã S. Jan tusschẽ Calis eñ Bolonien/neghen mijlen van Duynkercken/ desghelijcken deden de vyanden opt naeste vã Engelant als sy conden. Den nacht zijnde ghenaket/lichteden de vyandẽ hare anckers/om de wint te scheppen/ ende onse schepẽ te beletten/ wt de reede in zee te comen/ om dat sy toeghemaeckt hadden acht brandt schepen/ die welcke met den val vant water haer ghevoecht souden hebben onder onse schepen/ om die selue te branden. Maer den Heer den Hertoch voorsiende dit perijckel/ heefter haer belet/ met beuel dat die schepen die haer naest waren hare Cabels keruen souden/ ende vandre lichteden met ongheloofflijcke spoedighe ghereetheydt/ende hiermede was des vyants voornemen belet/ eñ creeghen alsoo die Zee seer fraey/ eñ met so goeden fortuyn/ dat/ indien hy t selfde niet ghedaen hadde onse Armade soude gheweest hebben in quade ghestaltenis/ want in die selfde plaetsen die wy verlieten/ wester van haerlieden gheschoten wt dese brandt schepen sulcken vier ende brant dattet ghenoech was om die Zee te verbranden/ veel meer schepen die ghemaeckt zijn van hout eñ pick. In dit schepden hadde die Capiteyn van de Galias een groot ongheluck/ want lichtende haer ancker quam een cabel onclaer aen haer roer/ dat sy de reste niet en conden volghen/ twelcke veroorsaeckte eene van hare zijden so hooch te legghen dat haer gheschut niet ghebruyckt mocht werden/ eñ alsoo quamender 25. Pinassen die haer doorschoten/ende bouẽ alle dit (in dien die bootsgesellen/soldaten/ ende roepers die in haer waren/ haer seluen niet in de Zee hadden ghewořpen) ist voorseker gheacht/ dat (m) Don Hugo de Moncado haer soude beschermt hebben/ ghelijck hy dede tot datse in Calis quam. Alwaer hy int incomen doot bleef van twee caliuers schoten/ ende het volck dat aen lant was beschermdẽ de Galiassen ende alle datter in was/ leuerende dat selue aen onsen Souuerainen Heer des Coninck dienaers/ op dese tijdt hadde den Hertoch een seer ruyme wint/ ende de Coningins vlote desghelijcken: ende also passeerdẽ sy beyde onder t'ghesichte van Duynkercken: alsoo dat die/ die aen lant waren kenden die Galioen S. Martin/ eñ andere die daer vochten met die Engelsche Armade/ende aldus seylden sy tot den 12. ditto. Nae der hant schrijuen sy datter tot Calis een schip quam/ twelcke seyt dat sy den (n) 12. dach dese 2. vloten tsamen saghen vechten: ende andere die naderhant quamen segghen ghesien te hebben sommighe schepen ghespoilleert ende wederom keeren/ ende wt die selue wierpen sy (o) haer bagagie

ghebleuen is niet ghebruyct en is gheweest vanden Catholijcken Coninck teghens den ongheloouighen/ eñ niet door eergierichevt sodanich ghewelt te inploeperen/om daer met Christen landen t'ouervallẽ/die welcke indien hy met haer lieden in vreden wilden leuen/ghereet wilden zijn hare machten te voeghen by de zijne/ om te vermeerderẽ dẽ staet des Christendoms/ ende te mijden om Christen bloedt te storten onder den Christenen.

(m) Desen hooch Edelman bleef doot door een cleene schoot inde Galliasse/alwaer hy inder waerheyt hem verhielt tot beschutsel van de Galliasse/ende en sochi niet te vluchten als veel anderen deden.

(n) Indien het ghemeent is den 12. Augusti/ soo is die onwaerheyt blijckelyck: want daer was noyt eenich ghevecht/ nae t'ghevecht by Calis, twelcke was dẽ 29. Julij stilo antiquo, ende den 8. van haren Augusto.

(o) Tis wel waerachtich dat des Spaengiaerts schepen om haer seluen licht te maecken om vluchten/ wech wierpen haer bootkens/ende wierpẽ hare muylen eñ peerden inde Zee.

die sy

die sy salueerden in haer bootkens / twelck bedencken gheeft dat het van de Spanden schepen waren/ om dat onse volck gheen plaets hadden haer seluen te salueren/ oock warender geene vā haer opghreset in Vlaenderen/ twelcke haer plaetse was van toevlucht.

Een Pack Spaenscher leu- ghenen.

Van Spaengien.

8 T'was wt Enghelant aduijs ghegeuē dat op den 13. ghearriueert waren 15. van des Coningins schepen / eñ sy seyden dat de Gallioen S. Martin, waer in mijn Heer den Hertoch is (dien Godt beware) strijdt ghelevert hadde met Draeck, ende hadde zijn schip ouervallen/ eñ zijn persoon gheuanghen ghenomen/ met meer andere hooch Edele Enghelschen/ daer beneffens 15. andere schepen ghenomē/ behaluen d'ander die in noot waren/ ende den Hertoch met zijn bloot hielt zijn coers nae Schotlant, om dat die wint niet ghekeert en was. Met dese tijdinghe verhout hem zijne M^{t}. seer wel gherust/ ende heeft bestelt t'selfde ouergheſonden te worden aen de Keyserinne, door de handē van Francisco Ydiaquez, zijn Secretaris van staet.

Een nederlegginge der Spaenscher leughenen.

Van Enghelandt.

8 Dit/ twelck ghesept is van des Hertochs ouervallē van Drakes schip/ eñ hem gheuangen nemende met andere hooch edelen van Enghelandt/ is ghelijck alle de reste der leughenen. Den Hertoch nae dat hy vā Calis nae Schotlant ginck/ quam hy nopt soo nae dat hy slach boot met d'Engelsche schepen/ oock en keerde hy nopt om na dEngelschē die hem volchden/ maer vluchtedē wech so vele haer wint ende seylen dienē conden. Indien hy dit fortuyn ghehadt hadde/ twelck so valschelijck wtghegeuen is/ ist seker dat hy beyde Draeck eñ sommighe van die hooch Edelen met hem thuys souden ghebracht hebben in Spaengien, om ghepresenteert te hebben aen den Coninck/ eñ niet thuys gekeert hebbē tot zijn eygen huys sonder den Coninck te sien. Maer inder waerheyt / daer en was niet een hooch ofte gemeen Edelman vā eenich aensiē die ter Zee ginck ende doot bleef/ ofte gheuanghen ghenomen wert: sy zijn al int leuen / ende zijn soo ghewillich / door Gods toela-

ghe weest zijn teghens eenige des Co-
tinghe/ hare leuens te waghen/ als sy opt ghebieden sal. Ende also dese tijdin-
ningins vyanden/ wanneer sy haer lieden ghebieden sal. Ende also dese tijdin-
ghen den Coninck seer belieft hebben / soo ist te vermoeden dat in dien hy ghe-
dacht heeft de selfde waer te zijn/ dat hy daer vā seer is verblijt geweest/ want
zijn Mayesteyt hadde alsoo goede oorsake daer toe; maer hy is gheachtet veel
te wijs/ dan ghedacht te hebben/ nae dat hy verstaen hadde dat den Hertoch eñ
alle zijne Armade ghevluchtet waren/ van die Vlaemsche eñ Enghelsche custen/
dat sy opt mochtē vermoedet werdē eenige victorie te hebbē van d'Engelschen.
Neen/ ter contrarie hadde den Coninck eñ alle zijne wijse Raetsheeren oorsake te be-

te beclaghen de perijckelen / waer in nootwendich zijn Armado moest vallen int t'passeren die periculose Custen / Eylanden / ende gheweldighe Clippen van Schotlandt eñ Yrlandt, zijnde meer perijckel voor zijn vlote te passeren / dan ost sy ghepasseert hadden van Lisbona tot de Moluckſche Eylanden en wederom t'huys. T'is te beduchten / in dien de Keyserinne den Secretaris Ydiaquez eenich gheschenck ghegheuen heeft voor de tijdinge / alst wel te dencken is sy ghedaen heeft: soo mach zijt rechtueerdelijcken van hem wederom eyschen / ende hem beuelen hare Mayesteyt noch den Coninck zijnẽ meester eenighe so merckelijcke leugenen nae desen niet ouer te draghen; want in dien hy sulcx dickmael oeffent / so is hy onbequaem Secretaris te zijn van soo grooten Coninck.

GHEDRVCKT IN SIVILLIEN ten huyse van *Cosmo de lara* Boeckdrucker, door consent van den *Graue* van *Orgaz* bysitter in *Siuilien*.

GHEDRVCKT TOT LONDEN *door de Ghedeputeerde van* Christoffer Barcker, *Drucker van des* Coningins *seer excellente Mayesteyt.* Ende daer *nae by* Cornelis *Claesz*.

1589.

IOAN. 8. 44.

Ghy zijt van uwen vader den Duyuel / ende wilt doen nae de lusten uws vaders: hy heeft een moordenaer gheweest van den beginne ende bleef niet inde waerheyt / om datter gheen waerheyt in hem en was. Als hy leugens spreeckt dan spreeckt hy van zijn eygen: want hy is een leugenaer eñ den vader van dien.

ZACH. 8. 16.

Dit zijn de dinghen die ghy doen sult / spreeckt een yeghelijck de waerheyt met zijnen naesten.

EPHES. 4.25.

Daeromme legt af die leugenen / ende een yegelijck spreecke die waerheyt met zijnen naesten / want wy zijn die een des ander lidtmaet.

